

KÜRESEL DEDİKODULAR

Dünya Ekonomik Forumu, gelmiş geçmiş en başarılı iletişim projelerinden biri. Dedikodu yapmak için çok iyi bir platform. Dedikodu deyince ille de hoş ve boş konuşmaları anlamamak gerek. Bayağı bir bilgi alışverişi söz konusu, dedikodu tadı yaratan konu, gözlem ve deneyime dayanan, kişisel fikir ve yorumların ön plana çıkması. Davet edilenlerin çoğu sözüne itibar edildiği için, ispat edilemeyen kişisel fikirler dinlemesi, zaman zaman örnek alınması, kulağa küpe yapılması, genel bilgi olarak sırt çantasında taşınması iyi oluyor.

Yaprak Özer İndeks İçerik İletişim Danışmanlık CEO

Dünya Ekonomik Forumu hala iletişim açısından iyi bir proje. Yüz yüze iletişim sağlıyor. En geleneksel metot bildiğiniz üzere. Ama bu satırları yazdığım yatırımcı ilişkileri dünyasının değerli üyeleri de "road show"ların yerine geçecek ya da ondan vazgeçecekleri yeni bir unsur yaratmış değiller henüz. Demek ki yüz yüze görüşmeler ile dar alanda paslaşmalar etkisini koruyor.

Bu dedikodu seansının en etkilisi Dünya Ekonomik Forumu'nun doğduğu yer olan Davos'taki toplantılar. İstanbul henüz rüştünü ispat edebilmiş değil. Ama Başbakan Tayyip Erdoğan'ın krize dönüşen çıkışı, İstanbul'un konumlandırmasında etkili oldu. Başbakan mı, yoksa artık Dünya Ekonomik Forumu'unun yaratıcısı Prof. Klaus Schwab mı krizi fırsata dönüştürdü bilinmez ama bundan sonra iki yılda bir İstanbul'da düzenlenecek olması daha farklı bir yapılanmayı da beraberinde getirme fırsatını yaratabilir.

Aslında bu satırları aşağıdaki başlıklarla birlikte değerlendirecek olursanız, Dünya Ekonomik Forumu gibi toplantıların bir metropolün geleceğinde önemli yeri olduğunu kabul edeceksiniz. Yine yatırımcı ilişkileri profesyonellerinin gözüyle bakacak olduğumda gördüğüm, İstanbul ne kadar cazip olursa, yatırımcı ilişkileri o kadar hızlanacak.

Aşağıda size alternatif tartışma başlıkları olarak derlediğim konular, yani küresel dedikodular var. Dünya Ekonomik Forumu oturumlarında "herkes gider Mersin'e siz giderseniz tersine" öğrendiğiniz konuların lezzetine doyum olmuyor. Benim derlediğim konular biraz tersine, siz de tersten bakın lütfen...

İSTANBUL KÜRESEL FİNANS MERKEZİ OLUR MU?

Sorunun yanıtı kesin ve kısa; küresel olmaz, bölgesel belki... Dünyanın belli başlı finans merkezleri NewYork Londra, Singapur olarak anılıyor. Bir kentin finans merkezi olarak anılması için bir kaç önemli kriterin üzerine önemle duruluyor. Mütevazı ekonomisi olan bir ülkenin küresel finans merkezi olması beklenen bir durum değil. Altyapı çok önemli. Kurumsallaşmalarını tamamlamış kurumların olması çok önemseniyor. Örneğin "first class" bankalarının bulunması... Yaşam şekli yabana atılmayacak bir kriter. Kastedilen herkesi kucaklaması ve uluslararası olması... Yetenek şart, finans merkezi olmak için. Yalnızlık içinde merkez olunmayacağı, izolasyon ile önemsenmenin ters orantılı olduğunu unutmamak gerek. Trafikinin yüksek olması olmaz ise olmaz. Trafikten kasıt bizim şuursuz şehir içi trafiğimiz değil. İnsan trafiği, fikir trafiği, kültür trafiği, renk trafiği... Listede tabii ki siyasi istikrar bulunuyor.

Dubai'nin son 15 yılda yükselen yıldızı, bu küçük ülkenin ev sahipliği yaptığı çok uluslu firmalar, kültürel çeşitlilik, insanların kendilerini evinde hissetmesi, havayolu şirketinin kalitesi, çok iyi bir havaalanı olması, iyi bir limanın bulunması...

Türkiye'nin nesi var, nesi yok? İlginçtir İstanbul'un finans merkezi olma yolunda önündeki önemli engellerden biri dili. Türkçe bilinen bir dil değil, İngilizcenin çok iyi konuşulan bir ülke olması önemli görülüyor.

Türkiye'nin bölgesel finans merkezi olmasına büyük bir direnç yok. Türkiye'de eğitimin görece iyi olduğu ama işgücü kalitesinin düşük olduğu söylenmeli. Esnek işgücü yasalarının yeteneği tetiklediği bunun entelektüel kapasiteyi artırdığı kuşkusuz. Finans merkezi olabilmek için öngörülebilir, tahmin edilebilir olmak gerek. Hukuki altyapı, yasaların bütünselliği ve iş dünyasının yasalarla kontrol edilmesi beklentilerin başını süslüyor.

KENT KOKTEYLİ

Bir metropolün dünya klasmanına girebilmesi yerli halk ve yabancıların çocukları için iyi eğitim olanaklarının sunulmasına bağlı. Sağlık hizmetlerinin olması, suyunun akması ve elektriğinin kesilmemesi beklentilerin başında. Birey dostu kentler, kaldırımı olan yaya dostu olan yerleşimler, yeşillik, sokaklarında rahatça ve güvenle salınabileceğiniz bölgeler tercih konusu.

Kağıt üzerinde yukarıdakilerin hepsini sağlamanız kolay olmasa da mümkün. Ama Kent Kokteyli denen bir şey var ki, önemli! İş yerleri ile oturma alanı olan bölgelerin dengesi, kadın erkek dengesi, genç yaşlı dengesi gibi... Biraz daha ilerletelim listeyi, restaurant'larla akademik kurumların dengesi, eğlence yerleriyle müzelerin dengesi...

Kolay ulaşılabilir olması sıralanabilir. En kısa, en seri, en kolay en konforlu şekilde ulaşabilmek. Aklınıza gelir miydi, ülkenin hava yolu şirketi kentin ya da ülkenin gelişmesinde birinci sırada yer alacak günün birinde... Bir ülkenin rekabet unsurları içinde ulusal bayrağını taşıyan hava yolu şirketinin kaç coğrafyaya uçtuğu, aktarma sıklığı, yolcu kapasitesi, uçak sayısı, koltuk sayısı, kimsenin gitmediği coğrafyalara açmak...

MESLEKLER VE ÜLKELER

Dubai'nin dünyanın her yerinden en yetenekli yöneticileri çektiğini biliyoruz. Bilmediğimiz Dubai krizinde çok uluslu firmaların personel kısıtlamasına gitmemiş olmaları. İlginç... Afrika'da insan maliyeti yabancı firmalar için çok yüksek. Bu nedenle burada yerleşik düzen kurmak yerine başka bölgelerden bu coğrafyayı yönetmek cazibesini koruyor. Burada yine Türkiye ön plana çıkıyor. Pek çok uluslararası firmanın bölge başkanlığı İstanbul'da...

Türkiye'nin ağırlıklı satış ve pazarlamacıların yerleşim merkezi olduğunu biliyor muydunuz? Çok önemli olmasına karşın benim anladığım, konsantrasyonumuzu farklı alanlara özellikle yönetim, strateji, üretim gibi alanlara da kaydırmak gerekiyor. Büyük teknoloji şirketlerinin Türkiye'ye mühendis getirmekte zorlandığını bilmiyordum. Çalışma yasalarımız nedeniyle Türkiye'ye ithal mühendis giremiyor. Bu arada uluslararası firmalar çok büyük bir sıkıntı içinde olmadıklarını Türk mühendislerinin iyi olduğunu ifade ediyorlar. Ama daha fazla mühendis, daha iyi mühendis, daha çeşitli mühendislik... deseler, "ben almayayım" diye itiraz edeceklerini sanmıyorum.

AMAN KAÇIRMAYAYIM HİSSİ

Bir metropolün yalnızca o ülke vatandaşları için değil, başkaları için de cazip olabilme hali şöyle özetleniyor; "burada bir şey oluyor, ben de bunun bir parçası olayım, aman kaçırmayayım... " hissi

Kapsayıcı yerleşimler. Diğer bir ifadeyle dışarıda bırakan değil, içine alan yerleşimlerin modası var. Yabancıyı, farklıyı, yerliyi, renkliyi, araştırmacıyı, kadını, genci, iş dünyasını kapsayan yerleşimler. Böyle olduğunda fikir çeşitliliği çok oluyor. Kaçırmayayım hissi yaygınlaşıyor.

KENT DEMOKRASİSİ

Kent demokrasisi anladığımız demokrasiyle paralel olsa da içinde başka unsurlar da barındırıyor. Örneğin "per-strata sales" denen büyük gökdelenlerin ya da büyük yerleşim alanlarının blok blok / kat kat satılması bir kente yapılacak önemli haksızlıklardan biri olarak nitelendiriliyor.

Her kentin metro gibi alt yapısının olması, kenti felç eden trafik sorununun çözümü değil, aynı zamanda sosyalleşmek ve demokratikleşmek, yaşama katılmak için önemli bir olanak. Yetenek daha çok şehir merkezini seviyor. Şehir merkezlerinde yaşamak zaman geçirmek ve çalışmak, sosyalleşmek ve kolay ulaşmak istiyor.

İNOVASYON KİMİN?

“İnovasyon teknik adamların tekelinde mi?” sorunun yanıtı kesin ve kısa; hayır. İnovasyonun başarılı olması için ticarete dönüştürülebilecek rekabetçi bir fikir ve buna bağlı üretim gerekiyor. Dünyanın bir numaralı mikro işlemcisi Intel’in inovasyon formülü, yetenek neredeyse oraya gitmek olarak özetlenebilir. Intel yetenek neredeyse gidiyor oraya bir araştırma geliştirme merkezi konduruyor. Avrupa, Ortadoğu ve Afrika’da 30 laboratuvar kurmasının nedeni bu.

Dünyanın ünlü tasarım merkezlerinden biri olan IDEO’nin CEO’su Tim Brown, inovasyonun teknolojinin tekelinden kurtulduğunu söyledi. Ulusal düzeyde inovasyon yaratabilmek için kesinlikle interdisipliner alanlara yatırım yapmak gerektiğine dikkat çekiyor. Peki risk almaktan kaçınmayan kültür nasıl oluşur? İnovasyon denilen şey yukarıdan aşağıya inmiyor. Yukarıdan teşvik edilmeli ama aşağıdan yaratılabilecek organizasyonlar kurulmalı.

İdeo’da bu işler nasıl oluyor?

Deneme kültürü yerleşik / Doğru soruyu sormak alkış alıyor / Sorduğun sorudan öğrenmen bekleniyor / Başarısızlığı kabul edebilmek mümkün / Başarısızlıktan öğreti çıkarmak şart...

HAYDİ YARATICI OLAYIM

İnovasyon için işbirliği kültürü oluşturulması gerekiyor. İşbirliği oturarak oluşturulmuyor. Birçok kültürle birlikte çalışmak, farklı disiplinlere kucak açmak gerekiyor. İnovasyon kendi kendine yeşermiyor. Bilim bilgi üretir, bilgiyi doğru yere kanalize etmezsen, hiç üretilmemiş olmakla eşdeğer hale gelir.

Siyasette inovasyon olur mu? Orada bile olabileceği söyleniyor. Domateste bile inovasyon yaratmak mümkün. Teknolojinin inovasyonun elinden tutması diğer alanlarda yapılamayacağı anlamına gelmiyor. Rekabet inovasyonu besleyen en önemli unsur. Ülkelerin, kentlerin, bireylerin, hükümetlerin, işletmelerin, okulların, hastanelerin.... Herkesin inovasyona ihtiyacı var. Eğer inovasyonun motoru araştırma geliştirmeyse herkese ulaşabilmek için kullanmak gerek. Günün sonunda fikir geliştirmek için ihtiyacın olan tek şey insan!

Önemli bir öğreti de inovasyon bilgi paylaşımından besleniyor. İnovasyon ve kıskançlık bir arada yaşayamıyor.

UFUK AÇAN SORULAR

Dilerseniz şöyle sonlandırayım, aşağıdaki soruları kendinize sorun. Zor değil, Neden düşünmedim dedirtecek olmaları...

- En son ne zaman İnovatif bir şey söylediniz?
- İnovasyonun bir başkasının işi midir?
- İnovasyon teknoloji midir?
- Motivasyon olmazsa inovasyon olur mu?
- İşbirliği olmaksızın inovasyon gerçekleşebilir mi?
- İnovasyon için risk almak mı gerek?
- Risk almak için “aç” olmak mı şart?
- İnovasyon ille de aşağıdan ya da yukarıdan mı başlar?
- İnterdisipliner inovasyon mümkün mü?